

Brüssel, 1. veebruar 2019

**KÜSIMUSED JA VASTUSED SELLE KOHTA, MILLINE ON ÜHENDKUNINGRIIGI EUROOPA
LIIDUST VÄLJAASTUMISE MÕJU
TÖÖSTUSTOODETELE**

22. jaanuaril 2018 avaldasid Euroopa Komisjoni talitused dokumendi „Teade sidusrühmadele – Ühendkuningriigi väljaastumine ELi list ja ELi õigusnormid tööstustoodete valdkonnas“ (edaspidi „teade“)¹. Teate lisas esitati informatiivne loetelu liidu tootealastest õigusaktidest, mille kohta nimetatud teade kehtib.

Käesolevas küsimuste ja vastuste loetelus esitatakse täiendavad teatel põhinevad suunised juhuks, kui Ühendkuningriigist saab 30. märtsil 2019 kell 00.00 Kesk-Euroopa aja järgi (edaspidi „väljaastumise kuupäev“) kolmas riik ilma ratifitseeritud väljaastumislepinguta ja seega

- ilma väljaastumislepingu eelnõus sätestatud üleminekuperioodita ning

- ilma, et kehtiksid väljaastumislepingu eelnõu sätted turule lastud kauba kohta.

Käesolevat küsimuste ja vastuste loetelu võidakse vajaduse korral ajakohastada ja täiendada ning seda tuleks tõlgendada koostoimes võimalike täiendavate ja üksikasjalikumate teadete või küsimuste ja vastustega Ühendkuningriigi liidust väljaastumise õiguslike tagajärgede kohta, mis on avaldatud või võidakse avaldada teate lisas loetletud liidu õigusaktide kohta.

A. ENNE VÄLJAASTUMISE KUUPÄEVA LIIDU (EL-27) TURULE LASTUD KAUPADE MÕISTE

Asjakohane kriteerium, millest lähtudes teha kindlaks, kui suures ulatuses mõjutab Ühendkuningriigi liidust väljaastumine konkreetset teatega hõlmatud toodet, on see, kas toode oli lastud liidu (EL-27) turule enne väljaastumise kuupäeva.

Turule laskmise mõiste viitab igale üksikule tootele, mitte toodete tüüpidele, olenemata sellest, kas see on valmistatud üksik- või seeriatootena. Mõiste on seotud esmakordse liidu (EL-27) turul kättesaadavaks tegemisega, st kauba esmakordse tootmisjärgse tarnimisega turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks. Turule laskmine ei eelda toote füüsilist üleandmist, vaid seda, et tootmisetapp oleks lõpetatud².

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/industrial_products_et_1.pdf

² Rohkem teavet turule laskmise mõiste kohta leiate komisjoni teatise 2016/C 272/01 „Sinine raamat ELi toote-eeskirjade rakendamise kohta 2016“ (ELT C 272, 26.7.2016, lk 1) 2. peatükist.

- 1. Kaup, mis on väljaastumise kuupäeval füüsiliselt turustusahelas või mida juba kasutatakse EL-27 turul.**

Näide: kosmeetikatoode, mis on EL-27 territooriumil hulgimüüja valduses edasiseks turustamiseks või juba kaubamaja riulis; Ühendkuningriigi teavitatud asutuse sertifitseeritud röntgeniaparaat (meditsiiniseade), mis on EL-27 territooriumil hulgimüüja valduses või juba tarnitud EL-27 territooriumil asuvasse haiglasse, kus seda kasutatakse.

Neid kaupu loetakse enne väljaastumise kuupäeva liidu (EL-27) turule lastuks ja seega võib neid ka edaspidi EL-27 turul kättesaadavaks teha või edasi kasutada ilma, et neid oleks vaja uuesti sertifitseerida, uuesti märgistada või toodet muuta. See ei piira kohustust nimetada uus EL-27 territooriumil asuv vastutav isik, kui senine vastutav isik asub Ühendkuningriigis, nagu on kirjas allpool jaotises B.

- 2. ELis või kolmandas riigis toodetud kaup, mis müüakse EL-27 kliendile enne väljaastumise kuupäeva ja pärast tootmisetapi lõppu, kuid mida ei ole nimetatud kuupäevaks EL-27 kliendile veel füüsiliselt üle antud.**

Näide: USAs toodetud ja Ühendkuningriigi teavitatud asutuse sertifitseeritud röntgeniaparaat müüakse Hollandi haiglale 15. märtsil 2019 (see on turule laskmise kuupäev, st tehingu kuupäev), kuid jõuab Hollandi tolli alles 5. aprillil 2019.

Kehtib sama kui 1. küsimuses ja vastuses nimetatud kauba puhul. Liidu (EL-27) turule laskmise kuupäevaks on kuupäev, mil tootja ja EL-27 klient teevad tehingu pärast tootmisetapi lõppu. Turule laskmine ei eelda toote füüsilist üleandmist.

- 3. Kolmandast riigist Ühendkuningriiki imporditud või Ühendkuningriigis toodetud kaup, mis müüakse EL-27 kliendile enne väljaastumise kuupäeva, kuid mis antakse EL-27 kliendile füüsiliselt üle pärast seda kuupäeva.**

Näide A: USAs toodetud ja Ühendkuningriigi teavitatud asutuse sertifitseeritud röntgeniaparaat müüakse 15. veebruaril 2019 Ühendkuningriigi hulgimüüjale, kes impordib selle Ühendkuningriiki 15. märtsil 2019. Seejärel müüb Ühendkuningriigi hulgimüüja selle 25. märtsil 2019 Hollandi haiglale. Röntgeniaparaat jõuab Hollandi tolli 5. aprillil 2019.

Näide B: Ühendkuningriigis toodetud ja Ühendkuningriigi teavitatud asutuse sertifitseeritud röntgeniaparaat müüakse Hollandi haiglale kas otse või Ühendkuningriigi turustaja vahendusel. Mõlemal juhul on tehingu toimumise kuupäevaks 25. märts 2019 ning kaup jõuab Hollandi tolli 5. aprillil 2019.

Mõlema näite puhul kehtib sama kui 1. ja 2. küsimuses ja vastuses nimetatud kauba puhul. Liidu (EL-27) turule laskmise kuupäevaks on kuupäev, mil Ühendkuningriigi majandustegevuses osaleja (tootja, importija või turustaja) ja EL-27 klient teevad tehingu. Turule laskmine ei eelda toote füüsilist üleandmist.

4. Kaup, mis on kolmandast riigist Ühendkuningriiki imporditud või Ühendkuningriigis toodetud enne väljaastumise kuupäeva ning mis müüakse EL-27 kliendile pärast väljaastumise kuupäeva.

Näide A: USAs toodetud ja Ühendkuningriigi teavitatud asutuse sertifitseeritud ketassaag (masin) müüakse 15. veebruaril 2019 Ühendkuningriigi hulgimüüjale, kes impordib selle Ühendkuningriiki 15. märtsil 2019. Seejärel müüb Ühendkuningriigi hulgimüüja selle 5. aprillil 2019 Hollandi tehasele. Ketassaag jõuab Hollandi tolli 15. aprillil 2019.

Näide B: Ühendkuningriigis toodetud ja Ühendkuningriigi teavitatud asutuse sertifitseeritud ketassaag müüakse Hollandi tehasele kas otse või Ühendkuningriigi hulgimüüja vahendusel. Mõlemal juhul on Hollandi tehasega tehingu toimumise kuupäevaks 5. aprill 2019 ning kaup jõuab Hollandi tolli 15. aprillil 2019.

Mõlema näite puhul lastakse kaup liidu (EL-27) turule pärast väljaastumise kuupäeva, sest see tehakse EL-27 kliendile esmakordselt kättesaadavaks väljaastumise kuupäeval või pärast seda. Kaup loetakse kolmandast riigist pärit importkaubaks ja peab täielikult vastama turule laskmise ajal kehtivatele liidu õiguse sätetele. Eeskätt tähendab see, et kaup peab olema EL-27 teavitatud asutuse poolt sertifitseeritud, mis eeldab kolmanda isiku osalemist selle vastavushindamises. Vajaduse korral peavad nad märkima ka EL-27 importija ja EL-27 vastutava isiku andmed³.

5. Kuidas tõendada, et turule laskmine toimus enne väljaastumise kuupäeva?

Turule laskmist saab tõendada mistahes asjakohase dokumendiga, mida äritehingutes tavaliselt kasutatakse (nt müügileping juba toodetud kauba kohta, arve, dokumendid kauba turustamisotstarbelise transpordi kohta või muud sarnased äridokumendid).

Praktikas tuleb sellised tõendid esitada liitu (EL-27) importimisel toimuva kontrolli korral või turujärelevalveasutuste kontrolli korral. Esitatavate dokumentaalsete tõendite põhjal peab saama veenduda, et tõendid vastavad üksiktoodetele ja kogusele, mis on esitatud tollile või mida turujärelevalveasutus kontrollib, seda näiteks kauba konkreetse identifitseerimistunnuse alusel.

B. VASTUTAVAD ISIKUD

Mõnes tootevaldkonnas on liidu tootealaste õigusaktidega nähtud ette vastutavad isikud, kelle ülesanne on tagada õigusnormide pidev järgimine ja suhelda turujärelevalveasutustega. Vastutavad isikud peavad olema asutatud liidus, näiteks: kosmeetikatoodete eest vastutavad isikud⁴ või volitatud esindajad, kelle ametisse

³ Juhime tähelepanu sellele, et lisaks kehtivad nii liidu tolliseadustikus kui ka ELi käibemaksualastes õigusaktides sätestatud ELi õigusnormid importimise kohta. Täiendavat teavet leiate asjakohastest Brexitiks valmistumist käsitlevatest teadetest: https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_et#tradetaxud.

⁴ Kosmeetikatooteid käsitlevate ELi õigusnormide kohta vt ka „Teade sidusrühmadele – Ühendkuningriigi väljaastumine EList ning ELi õigusnormid kosmeetikatoodete valdkonnas“ (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/cosmetic_products_et.pdf).

nimetamine tootja poolt on tavaliselt vabatahtlik, kuid mõnes sektoris (eeskätt meditsiiniseadmete, transporditavate surveseadmete, laevavarustuse puhul) on see kohustuslik. Vastutavad isikud, kelle asukoht on Ühendkuningriigis, kaotavad oma staatuse alates väljaastumise kuupäevast olenemata sellest, millal tooted on turule lastud. Seega peavad tootjad tagama, et pärast väljaastumise kuupäeva on nende määratud vastutavate isikute asukoht ühes ELi 27 liikmesriigist.

Kui eksisteerib sektoripõhine andmebaas (nt kosmeetikatoodete registreerimise portaal, Euroopa meditsiiniseadmete andmepank), on teave vastutavate isikute kohta seal kirjas ning sealt on näha ka kõik muudatused.

1. Enne väljaastumise kuupäeva liidu (EL-27) turule lastud kaup

Kaupa ei ole vaja uuesti märgistada, et märgistusel kajastuksid EL-27 uue vastutava isiku kontaktandmed. Piisab teabest, mis on esitatud olemasolevates andmebaasides, või nende puudumise korral teabest, mille majandustegevuses osalejad esitavad riigi pädevatele ametiasutustele ELi 27 liikmesriigis asuva vastutava isiku nimetamise kohta.

2. Ühendkuningriigist või muust kolmandast riigist pärit kaup, mis lastakse EL-27 turule alates väljaastumise kuupäevast

Selline kaup peab täielikult vastama turule laskmise ajal kehtivatele liidu õiguse sätetele. Muu hulgas tähendab see, et vajaduse korral tuleb ära märkida EL-27 vastutava isiku andmed.

C. IMPORTIJAD

Liidu tootealaste õigusaktide kohaselt on importija liidus asuv majandustegevuses osaleja, kes laseb kolmandast riigist pärit toote liidu turule. Alates väljaastumise kuupäevast ei käsitata Ühendkuningriigis asuvat tootjat või importijat enam liidus asuva majandustegevuses osalejana. Üldiselt nõutakse liidu õigusnormidega, et tootel või toote märgistusel oleksid importija kontaktandmed.

1. Tooted, mis on Ühendkuningriigi kaudu ELi 28 liikmesriiki imporditud ja liidu (EL-27) turule lastud enne väljaastumise kuupäeva

Kehtib sama kui jaotise A 1. küsimuse ja vastuse puhul. Märgistust ei ole vaja muuta.

2. Kaup, mis on Ühendkuningriigi turule imporditud enne väljaastumise kuupäeva ja tehtud EL-27 turul kättesaadavaks alates nimetatud kuupäevast

Kui tegemist on toodetega, mis sisenevad EL-27 turule alates väljaastumise kuupäevast ja mille ELi 28 liikmesriiki importija asukoht oli varem Ühendkuningriigis, saavad EL-27 majandustegevuses osalejatest, kes enne olid nende toodete turustajad, liidu õiguse mõistes importijad, kui nad need tooted esmakordselt EL-27 turul kättesaadavaks teevad (st lasevad need EL-27 turule). See tähendab, et nad peavad hakkama täitma rangemaid kohustusi eeskätt selles osas, mis puudutab toodete nõuetekohasuse kontrollimist ja asjakohasel juhul oma kontaktandmete märkimist tootele.

Importijapoolse märgistuse suhtes kehtib sama kui jaotise A 4. küsimuse ja vastuse puhul: see kaup lastakse liidu (EL-27) turule pärast väljaastumise kuupäeva ning tuleb uuesti märgistada nii, et märgisel oleks näha EL-27 importija.

D. TEAVITATUD ASUTUSE SERTIFIKAATIDE ÜLEANDMINE

Liidu tootealaste õigusaktide kohaselt peab mõnede tootevaldkondade vastavushindamismenetluses osalema kvalifitseeritud kolmas isik, keda nimetatakse teavitatud asutuseks. Teavitatud asutus peab asuma ühes liikmesriikidest ning liikmesriigi teavitav asutus peab olema ta määranud täitma liidu asjaomases tootealases õigusaktis sätestatud vastavushindamisülesandeid.

Teates tuletatakse meelde, et alates väljaastumise kuupäevast on toodete EL-27 turule laskmiseks vaja EL-27 liikmesriigi teavitatud asutuse sertifikaati. Seepärast on majandustegevuses osalejatel vaja taotleda uus sertifikaat mõnelt EL-27 teavitatud asutuselt või korraldada toimiku ja vastava sertifikaadi üleandmine EL-27 teavitatud asutusele, mis võtab seega üle vastutuse selle sertifikaadi eest. Sertifikaatide üleminek Ühendkuningriigi teavitatud asutuselt EL-27 teavitatud asutusele peab toimuma enne väljaastumise kuupäeva tootja, Ühendkuningriigi teavitatud asutuse ja EL-27 teavitatud asutuse vahelise lepingupõhise kokkuleppe alusel.

- 1. Ma olen sellise toote tootja, mille sertifikaat on antud Ühendkuningriigi teavitatud asutuselt üle EL-27 teavitatud asutusele. Kas selle muutuse dokumenteerimiseks tuleb ajakohastada ELi vastavusdeklaratsiooni ja teavitatud asutuse praegust sertifikaati?**

Jah, kui tegemist on toodetega, mis on lastud EL-27 turule pärast väljaastumise kuupäeva, tuleb ajakohastada nii (tootja koostatud) ELi vastavusdeklaratsiooni kui ka teavitatud asutuse sertifikaati: neis dokumentides peab olema kirjas, et nüüd vastutab sertifikaadi eest EL-27 teavitatud asutus, ning märgitud peavad olema nii Ühendkuningriigi vana kui ka EL-27 uue teavitatud asutuse andmed/identifitseerimisnumbrid.

- 2. Kas teavitatud asutuse number, mis on märgitud tootele, tuleb ära muuta ka nendel toodetel, mis on juba turul või mis toodeti enne sertifikaatide üleandmist?**

Kui eespool kirjeldatud toote dokumendid on korras, ei ole vaja teavitatud asutuse numbrit muuta neil toodetel, mis on juba EL-27 turule lastud või mis toodeti enne sertifikaadi üleandmist ja mida ei ole veel EL-27 turule lastud. Kui aga toode on toodetud pärast sertifikaadi üleandmist, tuleks see märgistada uue EL-27 teavitatud asutuse numbriga ning Ühendkuningriigi teavitatud asutuse numbrit kasutamist ei saa jätkata kuni selle asutuse väljastatud esialgse sertifikaadi kehtivuse lõpuni.

E. AKREDITEERIMINE

Akrediteering on riikliku akrediteerimisasutuse väljastatud kinnitus, et vastavushindamisasutus vastab konkreetsete vastavushindamistoimingute teostamise suhtes kehtivatele nõuetele. Akrediteerimine on teavitatud asutuse tehnilise pädevuse

tõendamise eelistatud viis, kui liidu tootealastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti. Määruses nr 765/2008⁵ on sätestatud Euroopa akrediteerimissüsteemi korraldamise ja toimimise õigusraamistik.

1. Milline on Ühendkuningriigi akrediteerimisteenistuse antud akrediteerimistunnistuste õiguslik staatus vastavalt liidu õigusele alates väljaastumise kuupäevast?

Ühendkuningriigi akrediteerimisteenistus ei ole alates väljaastumise kuupäevast enam riiklik akrediteerimisasutus määruse (EÜ) nr 765/2008 tähenduses ja kohaldamisel. Seetõttu ei loeta selle teenistuse akrediteerimistunnistusi alates väljaastumise kuupäevast enam akrediteeringuks määruse (EÜ) nr 765/2008 tähenduses ning need ei ole ELi 27 liikmesriigis vastavalt nimetatud määrusele enam kehtivad ega tunnustatud⁶.

* * *

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

⁶ Lugege ka muid asjakohaseid Brexitiks valmistumist käsitlevaid teateid, milles on juttu akrediteerimisest, näiteks „Teade sidusrühmadele – Ühendkuningriigi väljaastumine ELi ning ELi õigusnormid fluoritud kasvuhoonegaaside valdkonnas“ (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/fluorinated-gases_et.pdf).